

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

ทัศน พลไชย*, ปราโมทย์ ถ่างกระโทก**, ภราดร ยิ่งยวด***,
วินัย ไตรนาทวัลย์****, อานนท์ สังขะพงษ์*****

รับบทความ: 31 สิงหาคม 2563

รับบทความที่แก้ไข: 13 พฤศจิกายน 2563

ตอบรับเพื่อตีพิมพ์: 13 พฤศจิกายน 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Correlational descriptive study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพและระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่นที่ 3 และรุ่น 4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ศึกษาระหว่างมกราคม และพฤษภาคม 2563 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เข้าอบรมจำนวน 120 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยประยุกต์แนวคิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของ Trilling & Fadel เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และส่วนที่ 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (92.5%) อายุเฉลี่ยระหว่าง 41-50 ปี (61.67%) สถานภาพคู่ (85.0%) และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (73.33%) ในภาพรวมทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง (\bar{X} =4.06, SD=0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีคะแนนมากที่สุดคือ ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูง (\bar{X} =4.45, SD=0.51) รองลงมาคือทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับสูง (\bar{X} =4.31, SD=0.62) และด้านทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง (\bar{X} =4.29, SD=0.49) ผลการศึกษาค้นคว้าสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานนำเข้าในการพัฒนาหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมขีดความสามารถของผู้เข้าอบรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21; ผู้เข้าอบรม; หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการสอน), วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

** อาจารย์, สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

*** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการสอน), วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี

**** พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี

***** อาจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Corresponding author: ทัศน พลไชย Email: Narmnoon7133@gmail.com

Factors Related to the 21st Century Learning Skills of Trainees in Program of Nursing Specialty in Family Nurse Practitioner Curriculum

Tattapon Palachai^{*}, Pramote Thangrathok^{**}, Paradorn Yingyoud^{***}, Winai
Trainattawan^{****}, Arnon Sangkhaphong^{*****}

Received: August 31, 2020

Revised: November 13, 2020

Accepted: November 13, 2020

Abstract

The purpose of this correlational descriptive study was to explore associations between the 21st century learning skills and personal characteristics among trainee in program of nursing specialty in family nurse practitioner curriculum batches 3 and 4. The data were collected during January and May 2020. Informants included 120 participants who were trainee in the program. Concepts of the 21st century learning skills by Trilling & Fadel were applied and the data collection was carried out through a questionnaire that was consisted of 2 parts: 1) personal characteristics and 2) evaluation of the 21st century learning skills. Reliability of the questionnaire was tested using Cronbach's alpha coefficient, yielding the score of 0.98. The data were analyzed using frequencies, percentages, means, and standard deviations.

The results of the study showed that most of the respondents (92.5%) were female, aged between 41 and 50 years old (61.67%), were married (85.0%), and graduated at the Bachelor's degree level (73.33%). Overall, the 21st century learning skills was at a high level (\bar{X} =4.06, SD=0.48). When analyzing each category, area with the highest score was professional and learning skills (\bar{X} = 4.45, SD=0.51), followed by computer and information technology and communication skills (\bar{X} = 4.31, SD= 0.62) and cooperation, teamwork and leadership skills (\bar{X} = 4.29, SD= 0.49), respectively. Correlational analysis revealed that gender, age, marital status, and educational level were not correlated with

^{*} Registered Nurse, Professional Level, Boromarajonani College of Nursing Sanpasithiprasong

^{**} Nursing instructor, Srisavarindhira Thai Red Cross Institute of Nursing

^{***} Registered Nurse, Professional Level, Boromarajonani College of Nursing Changwat Nonthaburi

^{****} Registered Nurse, Practitioner Level, Boromarajonani College of Nursing Changwat Nonthaburi

^{*****} Nurse instructor, Faculty of Nursing, Buriram Rajabhat University

Corresponding author: Tattapon Palachai Email: Narmnoon7133@gmail.com

the 21st century learning skills. The results can serve as fundamental information to improve courses on specialized nursing to enhance capacity and effectiveness of trainees in the future.

Keywords: The 21st century learning skills; Trainees; Family nurse practitioner curriculum

บทนำ

การจัดการศึกษาทางการพยาบาลในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงหรือประสบการณ์จริง⁽¹⁾ สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลหลายแห่งจึงได้เริ่มให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยการนำกระบวนการพัฒนาวัตรกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้มีการสอนในการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม เรียนรู้กระบวนการพัฒนาวัตรกรรม ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีภารกิจในการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลและผู้เข้าอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง ซึ่งเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถที่ทันยุคสมัยและมีความรู้ที่สามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยที่ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นได้ การส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพสุขภาพทุกกลุ่มอาชีพ ทุกระดับต้องมีการปรับตัวและพัฒนาให้สามารถปฏิบัติงานได้ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา พยาบาลวิชาชีพเป็นบุคลากรสุขภาพที่สำคัญ มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถหรือสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของโลกในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก หรือแม้กระทั่งความต้องการของผู้รับบริการ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อระบบบริการสุขภาพ⁽²⁾

การสอนทักษะปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาทางการพยาบาลเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ที่มีส่วนในการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้เกิดทักษะทางคลินิกที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา เป็นต้น โดยเฉพาะในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการดูแลผู้ป่วยที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นได้ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาทักษะการพยาบาลทางคลินิก (Clinical skills) และทักษะเชิงวิชาชีพ (Professional skills) โดยที่ผู้เข้าอบรมจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะที่จำเป็นจากผู้ป่วยและจากสถานการณ์จริงหรือประสบการณ์จริง⁽³⁾ เพื่อให้สามารถใช้ความรู้จากการศึกษาทางทฤษฎีจากในห้องเรียนและการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลในสภาพแวดล้อมจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁽⁴⁾ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความพึงพอใจของผู้ป่วยเป็นสำคัญ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกโดยอาจารย์พยาบาล ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁽⁵⁾

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การเรียนรู้โดยการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะที่จำเป็น ประกอบด้วยหลัก 3Rs ได้แก่ 1) ทักษะการอ่าน (Reading) 2) ทักษะการเขียน (Writing) และ 3) ทักษะการคิดเลข (Arithmetic) และ หลัก 7Cs ได้แก่ 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation skills) 2) ทักษะการคิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem-solving skills) 3) ทักษะความเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรมและต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding skills) 4) ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork, and leadership skills) 5) ทักษะการสื่อสารและสื่อ (Communication and media skills) 6) ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing, information and communications technology skills) และ 7) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and learning skills)^(6,7) โดยทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ ถือว่ามีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ ก่อให้เกิดมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการแข่งขัน และการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการศึกษาความรู้อยู่เสมอจะทำให้เกิดทักษะที่รอบด้านและมีความเชี่ยวชาญในทักษะของตนเอง⁸ เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ หรือพัฒนาต่อยอดจากองค์ความรู้เดิม 2) การเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมได้ และ 3) การรับรู้ศักยภาพตนเองและสามารถใช้ศักยภาพตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้⁽⁸⁾ ดังนั้นผู้เข้าอบรมจึงควรมีทักษะการเรียนรู้ที่ 21 ครบถ้วนทั้ง 3R7C โดยมุ่งหวังให้ผู้เข้าอบรมมีความสามารถทางด้านสติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีและสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขร่วมด้วย⁽⁹⁾

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาด้านการพยาบาลทั้งในระดับปริญญาตรีและหลังปริญญาตรี เพื่อตอบสนองความต้องการด้านกำลังคนของเขตสุขภาพที่ 10 โดยที่ต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขัน กระบวนการจัดการศึกษาพยาบาล มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อดูแลสุขภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชนที่ยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในการดูแล ตอบสนองนโยบายการพัฒนากระบวนการสุขภาพ ในการพัฒนาบริการปฐมภูมิ มุ่งให้เกิดความเท่าเทียมการเข้าถึงการบริการ สูการขับเคลื่อนการดูแลสุขภาพแบบบูรณาการผสมผสานการส่งเสริม ป้องกันรักษา และฟื้นฟูสุขภาพ เน้นการทำงานเป็นทีม และการจัดระบบสนับสนุนประสานเชื่อมโยงการดูแลสุขภาพ เพื่อให้การดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการ และการแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมตามกระแสการเปลี่ยนแปลง ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการสุขภาพ และแผนการพัฒนาบุคลากรสุขภาพสหสาขาวิชาชีพเน้นการปรับทั้งกระบวนการคิดและวิธีการทำงานในรูปแบบของ “ทีมหมอครอบครัว” (Family Care Team)⁽¹⁰⁾

สภาการพยาบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยบริการปฐมภูมิ ภายใต้แผนการพัฒนากระบวนการสุขภาพ และแผนการพัฒนาบุคลากรดังกล่าว จึงได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตรนี้ขึ้นมา มุ่งเน้นให้พยาบาลที่ผ่านการอบรมมีสมรรถนะในการจัดการดูแลสุขภาพครอบครัว สามารถปฏิบัติการพยาบาลครอบครัว โดยการสร้างเสริมสุขภาพครอบครัว การจัดการดูแลครอบครัวเมื่อสมาชิกมีภาวะเจ็บป่วยทั้งในภาวะฉุกเฉิน ภาวะวิกฤต และภาวะเรื้อรังรวมทั้งการติดตามฟื้นฟูสุขภาพในทุกระยะของภาวะเจ็บป่วยจนถึงระยะท้ายของชีวิต สามารถใช้แหล่งประโยชน์ของชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการสร้างเสริมพลังอำนาจแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชนในการจัดการดูแลสุขภาพครอบครัวอย่างเหมาะสมตามวิถีชีวิตครอบครัวและสามารถปฏิบัติงานเป็นทีมกับบุคลากรในทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย และจริยธรรม ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ⁽¹⁰⁾

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาความสัมพันธ์ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลในการนำการจัดการเรียนรู้ไปใช้เพิ่มประสิทธิผลและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และ รุ่น 4

คำถามการวิจัย

เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และ รุ่น 4 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Correlation descriptive study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพและระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่นที่ 3 และ รุ่นที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ จำนวน 120 คน ทำการศึกษาระหว่าง เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนพฤษภาคม 2563

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Correlational descriptive study) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพและระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่นที่ 3 และรุ่นที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ ตามกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของ Trilling & Fadel ค.ศ. 2009⁽⁶⁾ โดย ทักษะ 3Rs ประกอบไปด้วย ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการคิดเลข ทักษะ 7Cs ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจความต่างในวัฒนธรรม ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Correlation descriptive study) ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพและระดับการศึกษากับทักษะศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ รุ่นที่ 3 และ รุ่นที่ 4 จำนวน 120 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. เป็นผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
2. ยินดีเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา

2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ดัดแปลงจากรุ่นภา จันทรา และคณะ⁽⁷⁾ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างได้มีการปรับข้อความและรวมข้อความที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เหลือ 57 ข้อ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ ประกอบด้วยหลัก 3Rs ได้แก่ 1) ทักษะการอ่าน (Reading) จำนวน 6 ข้อ 2) ทักษะการเขียน (Writing) จำนวน 3 ข้อ และ 3) ทักษะการคำนวณ (Arithmetic) จำนวน 3 ข้อ และ 7C's ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation) จำนวน 5 ข้อ 2) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem-solving) จำนวน 8 ข้อ 3) ทักษะความเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) จำนวน 4 ข้อ 4) ทักษะความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork, and leadership) จำนวน 5 ข้อ 5) ทักษะการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and media literacy) จำนวน 9 ข้อ 6) ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing, information and communications technology) จำนวน 7 ข้อ 7) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and learning skills) จำนวน 7 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้ 1 หมายถึง ท่านเห็นว่าท่านมีทักษะในข้อนั้นอยู่ในระดับต่ำมากหรือไม่มีเลย จนถึง 5 หมายถึง ท่านเห็นว่าท่านมีทักษะในข้อนั้นอยู่ในระดับดีมาก และมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00–2.33 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้อยู่ในระดับต่ำ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34–3.66 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลางและ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.67–5.00 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง⁽⁷⁾ และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้รับการพิจารณารับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ รหัสโครงการ EC 18/2562 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 จากนั้นในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ชี้แจงต่อกลุ่มตัวอย่างให้ได้รับทราบ วัตถุประสงค์ของการศึกษา การ

รวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นความสมัครใจ สามารถยกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ได้โดยไม่มีข้อผูกมัด หากเปลี่ยนใจที่จะไม่เข้าร่วมในการวิจัยสามารถยกเลิก โดยไม่ต้องแจ้งให้คณะผู้วิจัยทราบล่วงหน้า และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยที่จะนำเสนอภาพรวมเท่านั้น และนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษานี้เท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ภายหลังจากการได้รับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัย ผู้วิจัยได้เข้าพบคณะกรรมการหลักสูตร ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. เมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการหลักสูตร ผู้วิจัยได้เข้าพบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ทั้งรุ่น 3 และรุ่นที่ 4 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล ภายหลังจากสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงานและผ่านกระบวนการนำเสนอแนวคิดผลงานนวัตกรรมของหลักสูตรที่กำหนด โดยการแจกแบบสอบถาม ใช้เวลา 2 วัน
3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ชี้แจงสิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย จรรยาบรรณในการวิจัย ก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมวิจัย
4. ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบแบบประเมินทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 โดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที
5. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน
6. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนน ในภาพรวมและรายด้าน

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และ รุ่น 4 จำนวน 120 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 92.5 และ ร้อยละ 7.5) โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 61.75) รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 30-40 ปี และช่วงอายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 6.67) ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพคู่/สมรส (ร้อยละ 85.00) รองลงมาสถานภาพโสด (ร้อยละ 11.67) ระดับการศึกษามากกว่าครึ่ง เป็นระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 73.33) รองลงมา เป็นระดับปริญญาโท (ร้อยละ 25.83) และระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 0.83) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (N=120)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	7.5
หญิง	111	92.5
อายุ		
30-40 ปี	38	31.67
41-50 ปี	74	61.67
51-60 ปี	8	6.67
สถานภาพ		
โสด	14	11.67
คู่/สมรส	102	85.00
หม้าย/หย่าร้าง	4	3.33
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	88	73.33
ปริญญาโท	31	25.83
ปริญญาเอก	1	0.83

ส่วนที่ 2 ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และ รุ่น 4

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และ รุ่น 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (mean=4.06, SD=0.48) และเมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือด้านทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ รองลงมาเป็นด้านทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (mean=4.31, SD=0.62) ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านทักษะการเขียน (mean=3.49, SD=0.66)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนน ในภาพรวมและรายด้าน

ทักษะศตวรรษที่ 21	Mean	SD	การแปลผล
ด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	3.96	0.59	ระดับสูง
ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา	4.14	0.55	ระดับสูง
ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์	4.26	0.42	ระดับสูง
ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ	4.29	0.49	ระดับสูง
ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ	3.95	0.57	ระดับสูง

ตารางที่ 2 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคะแนน ในภาพรวมและรายด้าน

ทักษะศตวรรษที่ 21	Mean	SD	การแปลผล
ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.31	0.62	ระดับสูง
ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้	4.45	0.51	ระดับสูง
ทักษะการอ่าน	3.55	0.79	ระดับปานกลาง
ทักษะการเขียน	3.49	0.66	ระดับปานกลาง
ทักษะทางคณิตศาสตร์	4.19	0.63	ระดับสูง
ภาพรวม	4.06	0.48	ระดับสูง

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และรุ่น 4

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพและระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่นที่ 3 และ รุ่น 4 ($r_s = -0.114, -0.024, -0.001$ และ -0.021 , และ $p = 0.218, 0.799, 0.991$ และ 0.821 ตามลำดับ)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และ รุ่น 4 (N=120)

ปัจจัย	ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21	
	r_s	$p (<0.05)$
เพศ	-0.114	0.218
อายุ	-0.024	0.799
สถานภาพ	-0.001	0.991
ระดับการศึกษา	-0.021	0.821

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่าทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่นที่ 3 และ รุ่นที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับสูงเช่นกัน แต่ยังมีด้านที่อยู่ในระดับปานกลางด้วย ผู้ศึกษาวิจัยขออภิปรายดังนี้

ทักษะด้านอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and learning self-reliance) อยู่ในระดับสูง และมีช่วงคะแนนสูงที่สุด อธิบายได้ว่าผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รุ่น 3 และรุ่น 4 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมาก่อนหน้านี้แล้ว และทั้งหมดเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานปฐมภูมิ หรือหน่วยบริการสุขภาพของโรงพยาบาล ทั้งนี้โครงสร้างของหลักสูตรเฉพาะ

ทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ มุ่งเน้นให้ผู้ผ่านการอบรมต้องมีสมรรถนะในการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมเพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน⁽¹⁰⁾ สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปให้เป็นปัจจุบันและสามารถปรับตัว พัฒนาทักษะวิชาชีพ สามารถที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความคิด การกระทำ นำสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพได้⁽⁷⁾ ทั้งนี้สอดคล้องกับมยุรีย์ ทิพย์ญาณ และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ที่กล่าวว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมในยุคปัจจุบันส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อให้มีความพร้อม พร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อให้พร้อมกับการก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้⁽⁹⁾

ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) อยู่ในระดับสูง อธิบายได้ว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้เป็นอย่างดี อาจจะเป็นเพราะความคุ้นเคยในการทำงาน เนื่องด้วยในปัจจุบันในการทำงานบริการสุขภาพในชุมชน ในโรงพยาบาลนั้นต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ในการบันทึกข้อมูล ค้นหาข้อมูลและการส่งต่อข้อมูลอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์และสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนจึงทำให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจมากขึ้น และเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลที่นำเชื่อถือและเป็นปัจจุบันมากขึ้นได้ ในการจัดการเรียนการสอนโดยเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมจะช่วยสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพต่อผู้เรียนได้อย่างดี⁽⁷⁾ และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นี้ จะแตกต่างจากสมัยก่อนคือ ความรู้เกิดจากการค้นคว้า หาข้อมูลที่เกิดจากตัวของผู้เรียนเอง ผู้สอนจะทำหน้าที่เพียงการให้ข้อเสนอแนะ ให้ความช่วยเหลือคอยแนะนำช่วยออกแบบกระบวนการให้เกิดการเรียนรู้เพียงเท่านั้น โดยส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ⁽⁹⁾

ทักษะการเขียน (Write) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด อธิบายได้ว่าผู้เข้าอบรมทั้งหมดเป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่หรือในชุมชน ทำให้ประสบการณ์ในการเขียนเอกสารวิชาการ หรือผลงานวิชาการมีน้อยเนื่องด้วยภาระงานเรื่องของการตรวจรักษาและการทำงานตามนโยบายที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งทักษะการเขียนนั้น คือการถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดความคิด ทักษะและประสบการณ์ ความรู้สึก ผ่านตัวหนังสือ⁽¹⁰⁾ ผู้เข้าอบรมต้องค้นคว้าตำรา เอกสารวิจัย สืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อนำมาปรับ ประยุกต์ ออกแบบนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการพยาบาลที่ต้องปฏิบัติกับกรณีศึกษา ซึ่งต้องผ่านกระบวนการถกเถียง คัดวิเคราะห์และรายงาน ถือว่าเป็นสิ่งใหม่ มีความท้าทายในการถ่ายทอดสรุปผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องได้ผ่านตัวหนังสือ

ทักษะการอ่าน (Read) อยู่ในระดับปานกลาง อธิบายได้ว่าผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว มีทักษะในการอ่าน และสรุปความเอกสารวิชาการค่อนข้างน้อย อาจจะเป็นเนื่องจาก เอกสารส่วนใหญ่ทางการแพทยการพยาบาลเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐญา หุ่นน้อย ว่าการไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการพูดในชีวิตประจำวัน การไม่มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ การไม่รู้คำศัพท์ การไม่รู้ไวยากรณ์ และการไม่มีความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวันได้จึงเป็นอุปสรรคในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจในเนื้อหา เพื่อให้เกิด

การแปลความนำสู่การปฏิบัติต่อคนไข้ และเมื่อเกิดความไม่มั่นใจในข้อมูลที่ได้รับจึงเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติต่อคนไข้โดยตรงได้⁽¹¹⁾

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของผู้เข้าอบรมเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติ ครอบครัว รุ่น 3 และรุ่น 4 สอดคล้องกับการศึกษาของอักษรากัด หลักทอง อธิบายว่าเพศชายและเพศหญิงมี ทักษะการเรียนรู้ เจตคติต่อการเรียนรู้และการใฝ่รู้ในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน⁽¹²⁾ ประกอบกับที่ว่าผลการศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์ของอายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา กับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 อาจจะเป็น เพราะว่ามีผู้เข้าอบรมโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีประสบการณ์การทำงานมาก่อนเป็นระยะเวลาานมากกว่า 10 ปี ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้เข้า อบรม ซึ่งเป็นการเพิ่มประสบการณ์แก่ผู้เข้าอบรม ในหลักสูตรกำหนดให้ผู้เข้าอบรมได้พัฒนาทักษะความรู้ ผ่านการเรียนรู้แบบการฟังบรรยาย (Lecture) ซึ่งผู้เข้าอบรมจะจดจำเนื้อหาได้เพียงร้อยละ 5 และกำหนดให้ มีการฝึกปฏิบัติซึ่งจะทำให้จดจำเนื้อหาได้มากถึงร้อยละ 75⁽¹³⁾ ดังนั้นการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะ การเรียนรู้ทันศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้ใหญ่ควรมุ่งเน้นให้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติจริงโดย สนับสนุนด้านของข้อมูล ฐานข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบกับผู้เข้าอบรมโดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี อาจจะไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม อาจเกิดจากการไม่ พร้อมที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อผู้สอนที่มีวิสัยทัศน์ที่น้อยกว่าแต่มีคุณวุฒิมากกว่า ซึ่งอาจเป็น การปิดกั้นการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของปรีดี ปลื้มสำราญกิจ ที่ว่าปัจจัยต่างๆ ของผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้นๆที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 อีกทั้งถ้าหากผู้เข้าอบรมกับผู้สอนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันย่อมส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการเรียนการ สอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งก็เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จต่อไปได้⁽¹⁴⁾

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว มีทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียน เพื่อให้มีการพัฒนา ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยส่งเสริม สนับสนุนให้มีการค้นคว้า ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์จากช่องทางที่หลากหลาย ฝึกฝนการอ่านและการเขียนบทความ รายงาน ใน หลักสูตรการอบรม
2. ควรให้มีการศึกษาผลการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง และเพิ่ม ระยะเวลาการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้
3. ควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ระหว่างก่อนและหลังการอบรม เพื่อเป็นการทดสอบและยืนยันว่าการอบรมฯ สามารถเพิ่มทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ได้
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ วางแผนในการจัดการเรียน การสอน การพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะ ศตวรรษที่ 21

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ ที่สนับสนุนทุนการศึกษาวิจัยนี้ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการหลักสูตร และผู้เข้าอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ที่อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. Oliver JS, Ambrose SM, Wynn SD. Using simulation innovation to facilitate learning nursing concepts: Medical and mental health. *Journal of Nursing Education* 2011;50: 120.
2. ชนุกร แก้วมณี. ทักษะศตวรรษที่ 21 ของบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์. *วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์* 2562;3:11-27.
3. Heidari MR, Norouzadeh R. Nursing students' perspectives on clinical education. *Journal of advances in medical education and professionalism* 2015; 3:39-43.
4. Toelke LD. The clinical nurse Instructor: best practices in orienting newly hired clinical faculty [master's thesis]. Pullman, WA: Washington State University; 2012.
5. Boyd P, Lawley L. Becoming a lecturer in nurse education: The work-place learning of clinical experts as newcomers. *Learning in Health and Social Care* 2009;8:292-300. doi.org/10.1111/j.1473-6861.2009.00214.x
6. Trilling B, Fadel C. 21st century skills: Learning for life in our times. San Francisco: John Wiley & Sons; 2009.
7. รุ่งนภา จันทรา, อติญาณ์ ศรีเกษตรริน. ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้* 2560;4:180-90.
8. วาสนา กิรติจำเริญ, เจษฎา กิตติสุนทร. การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษารายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big five learning. *วารสารชุมชนนักวิจัย* 2559;10:9-1.
9. มยุรีย์ ทิพย์ญาณ, วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชนการกุศล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย* 2563;10:255-67.
10. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์. สมรรถนะด้านการจัดการดูแลสุขภาพครอบครัว. คู่มือหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว. อุบลราชธานี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์; 2562
11. วิไลลักษณ์ แก้วกระจ่าง. การเพิ่มทักษะการเรียนรู้ด้วยชุดแบบฝึกโครงเรื่อง. *สุพรรณบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี*; 2557.

12. อักษรภาค หลีกทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ด้วยใจผ่านเจตคติต่อการเรียนกับลักษณะความใฝ่รู้เพื่อพัฒนาตนเองของเยาวชนในมหาวิทยาลัย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2563;8:22-45.
13. ณัฐญา หุ่นน้อย. ปัญหาและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของพนักงานไทย: กรณีศึกษา บริษัท บีซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน). [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2561.
14. ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ. ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) 2560;3:141-58.